

MƏDƏNİYYƏT

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Kino tariximizlə bağlı “Keçmişdən səslər”

9 oktyabr. Azərbaycan Dövlət Film Fondunun həyatı. Məkan çəkiliş meydançasını, sıralanan fotostendlər isə sanki sərgi salonunu xatırladır. Projektorlar, kinokameralar, səsyazma texnikaları və əksəriyyəti ötən əsrin ikinci yarısına aid müxtəlif cihazlar... Azərbaycan kinosunun tanınmış simaları, rejissor və aktyorlar, texniki işçilərin bir araya gəlməsi də ilk baxışdan burada film çəkilişi ab-havasını yaradır. Lakin bütün bu sadələşdirmə müxtəlif retro kino texnikaları Dövlət Film Fondu və “Azərbaycan-film” kinostudiyasının birgə hazırladığı “Keçmişdən səslər” adlı maraqlı sərginin eksponatlarıdır və qonaqlar da illər əvvəl çalışdıqları dostları ilə yenidən görüşə gəliblər.

Tədbirdə çıxış edən Mədəniyyət Nazirliyi Kinematografiya şöbəsinin Filmlərin qeydə alınması, təbliği və yayımı sektorunun müdiri, Əməkdar incəsənət xadimi Cəmil Quliyev sərgini kinematograf, zaman və məhəbbətin vəhdəti kimi səciyyələndirdi: “Çünki buraya toplaşan insanlar kinoya olan sevgi və zaman birləşdirir. Bu texnikaları seyr etdikcə vaxtilə bu gün sevrə-sevrə izlədiyimiz filmləri ərsəyə gətirən kino xadimlərimizin siması gözlər önündə canlanır”.

davamı səh. 2-də

Mədəniyyət naziri Mingəçevir şəhərində vətəndaşları qəbul edəcək

Oktyabrın 17-də mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev Mingəçevir şəhərində Mingəçevir, Yevlax şəhərlərindən, Bərdə, Tərtər, Ağcabədi, Ağdam və Laçın rayonlarından olan vətəndaşları qəbul edəcək.

səh. 4

Dövlət Reyestri portalı mədəni irsimizin mühafizəsi və təbliğinə töhfədir

Qloballaşan dünyada xalqların öz mədəni-mənəvi varlığını qoruması prioritet məsələdir. Çünki xalqın dili, adət-ənənələri, mədəni irsi onun milli identikliyinə əsas göstəricisidir. Bu sözləri Azərbaycan Respublikası mədəniyyət nazirinin müavini Rəfiqə Bayramov nazirlik tərəfindən hazırlanaraq bu günlərdə istifadəyə verilən “Azərbaycan qeyri-maddi mədəni irs nümunələrinin Dövlət Reyestri” portalı (www.intangible.az) barədə danışarkən bildirib.

davamı səh. 4-də

Paytaxtda yeni mədəniyyət və istirahət guşəsi

səh. 2

“Yazmaram ürəyim sizi anmasa...”

Unudulmaz şair Mikayıl Müşfiqin 110 illiyi qeyd olundu

Bu il Azərbaycan poeziyasının görkəmli nümayəndəsi Mikayıl Müşfiqin 110 illiyi ölkəmizdə geniş şəkildə qeyd edilir. Şairi bütün nəsillərə sevdiren onun ürəkdən gələn səmimiyyət dolu poeziyasının xalq ruhu ilə bağlılığı, vətəni sonsuz məhəbbətlə tərənnüm etməsi və qəlblərin pıçıldısını qələmə almasıdır.

Oktyabrın 6-da Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrında bir vaxtlar “Yazmaram ürəyim sizi anmasa” deyəni şairi yubiley tədbirində anmağa gələnlərin sayı çox idi. Mədəniyyət Nazirliyi və Milli Dram Teatrının birgə təşkil etdiyi tədbir şairin 110 illiyinin qeyd edilməsi haqqında Prezident İlham Əliyevin 2018-ci il 17 may tarixli sərəncamına əsasən reallaşdı.

Yubiley gecəsində mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev, nazirin birinci müavini Vəqif Əliyev, mədəniyyət və incəsənət xadimləri

iştirak edirdi. Tədbir iştirakçıları ilk olaraq teatrın foyesində Azərbaycan Milli Kitabxanasının təşkil etdiyi, şairin yaradıcılığını əks

etdirən kitab sərgisi ilə tanış oldular. Sonra mərasim teatrın böyük zalında davam etdi.

davamı səh. 3-də

Qalina Zoteyeva: “Mədəni əlaqələrimizi bütün istiqamətlərdə inkişaf etdirmək istəyirik”

Ötən saylarımızda xəbər verdiyimiz kimi, sentyabrın 18-dən 21-dək Rusiya Federasiyasının Həştərxan şəhərində keçirilən IV Xəzər Media Forumunda Azərbaycandan geniş nümayəndə heyəti iştirak etmişdi. Forumun toplantıları ilə bərabər nümayəndə heyətləri üçün mədəni proqram, eləcə də Həştərxan vilayətinin rəsmiləri ilə görüşlər təşkil edilmişdi. Vilayət Hökuməti sədrinin müavini – mədəniyyət və turizm naziri Qalina Zoteyeva ilə bu sətirlərin müəllifinin iştirak etdiyi görüş də maraqlı keçdi...

Amma öncə bir neçə kəlmə Həştərxan haqqında. Həştərxan vilayətinin ərazisi 49 min kv km, əhalisi 1 milyona yaxın, o cümlədən Həştərxan şəhərinin əhalisi 534 min nəfərdir. Vilayətdə 120-dən çox, təkcə Həştərxan şəhərində 100-dən artıq millətin nümayəndələri yaşayır, 14 dini konfessiya, 17 milli-mədəni cəmiyyət fəaliyyət göstərir. Şəhər əhalisinin əksəriyyətini ruslar (78 faiz) təşkil edir, tatar (7) və qazax (5,5) icmasından sonra azərbaycanlılar 4-cü (1,3 faiz) yerdədir.

davamı səh. 5-də

Xalq mahnıları festivalı

Ağzdan-ağıza, yaddaşdan-yaddaşa ötürülərək yaşadılan xalq mahnıları mədəni sərvətlərimizin qiymətli parçasıdır. Bu nəğmələr həm də xalq ruhunun, onun duyğu və düşüncəsinin musiqili ifadəsidir. Ölkəmizdə xalq yaradıcılığının gələcək nəsillərə çatdırılması məqsədilə müxtəlif layihələr həyata keçirilir.

İlk dəfə təşkil edilən Xalq mahnıları festivalı da bu amala xidmət edir. Azərbaycan Televiziyaşının “Mədəniyyət” kanalının layihəsi olan festival öz işinə oktyabrın 8-də Beynəlxalq Muğam Mərkəzində elmi konfransla başladı.

səh. 2

Multikulturalizm sabitliyin təminatı kimi

Mədəniyyət Nazirliyi Mədəniyyət-şünaslıq üzrə Elmi-Metodik Mərkəzin təşkilatçılığı, Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzi (MEMM) və AMEA Fəlsəfə İnstitutunun iştirakı ilə Gəncə Dövlət Universitetində “Multikulturalizm siyasəti cəmiyyətdə sabitliyin təminatı kimi” adlı dəyirmi masa keçirilib.

səh. 3

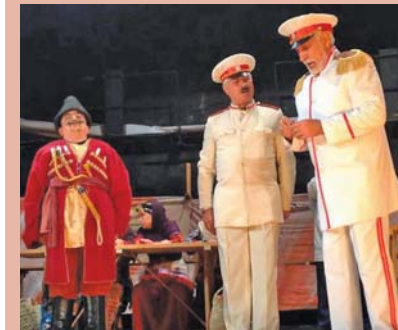
“Sinif yoldaşları” ilə görüşə gəlsəniz, biləcəksiniz ki...

səh. 7

Qəbələnin EHTTA-ya üzv seçilməsi məsələsinə yanvarda baxılacaq

səh. 5

“Danabaş kəndinin məktəbi”ndə uşaqları niyə “əsgər aparırlar”?

səh. 7

əvvəli səh. 1-də

Mədəniyyət nazirinin birinci müavini Vəqif Əliyev çıxış edərək XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi, repressiya qurbanı Mikayıl Müşfiqin həyat və yaradıcılığından danışdı. Bildirdi ki, Müşfiqin şəxsiyyəti milli şüur və vətənpərvərliyin təmsalı, yaradıcılığı isə gənc nəslin milli mənilik şüurunun inkişaf etdirilməsi və gənclərimizdə vətənpərvərlik hislərinin tərbiyəsində əvəzsiz xəzinədir. Şair elə bir iz qoyub ki, hər bir azərbaycanlının qəlbində yaşayır. Saf, ülvə hislər onun yaradıcılığının əsasını təşkil edir. Qısa ömrünün 10 ilini fəal yaradıcılığa həsr edən şair özünə əbədi heykəl yarada bilib. Çətin həyat yaşayan Müşfiqin xatirəsi xalqımız tərəfindən hər zaman əziz tutulub, yubileyləri, anım günləri keçirilib.

Qeyd olundu ki, Mikayıl Əbdülcədir oğlu İsmayılzadə (Müşfiq) 1908-ci il iyunun 5-də Bakıda ziyalı ailəsində dünyaya

Diqqətə çatdırıldı ki, Müşfiqin yaradıcılığına dövlət tərəfindən yüksək qiymət verilib, onun xatirəsi ədəbləşdirilib, adına qəsəbə, küçə, kitabxana, məktəb fəaliyyət göstərir.

“Ah, bu uzun
sevdə yolu”

Sonra unudulmaz şairin xatirəsinə həsr edilmiş “Ah, bu uzun sevdə yolu” tamaşasının premyerası oldu. Əməkdar incəsənət xadimi, dramaturq Əli Əmirlinin eyniadlı əsəri əsasında hazırlanan tamaşanın quruluşçu rejissoru Milli Dram Teatrının bədii rəhbər-direktoru, Xalq artisti Azərpaşa Nemətov, rejissoru Anar Sadiqov, rəssamı Əməkdar mədəniyyət işçisi

“Yazmaram ürəyim sizi anmasa...”

Unudulmaz şair Mikayıl Müşfiqin 110 illiyi qeyd olundu

göz açıb. Ailəsi 1902-ci ildə Xızıdan Bakıya köçüb. Çox körpə ikən anası Züleyxanı, altı yaşında isə atasını itirən Mikayıl yaxın qohumlarının himayəsində böyüyüb. Onun körpə qəlbi bu itkilərdən yaralansa da, həyatdan küsməyib və hər zəhmətdə qatlaşıaraq ardıcıl təhsil alıb. Əvvəlcə Bakı Dərülmüəllimində, sonra 12 nömrəli II dərəcəli məktəbdə, 1927-1931-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun Dil və ədəbiyyat fakültəsində oxuyub. Əmək fəaliyyətinə müəllimliklə başlayıb, Bakı məktəblərində yeddi il dərs deyib.

Mikayıl Müşfiqin ilk mətbu əsəri olan “Bu gün” şeiri 1926-cı ildə “Gənc işçi” qəzetində, “Duyğu yarpaqları” adlı son şeiri isə 1937-ci ildə “Ədəbiyyat qəzeti”ndə dərc edilib. Otuzuncu illərin qanlı repressiyaları “Yel-kənəm açılır, qara yel, əsməl” yazan şairin ömrünü yarıda kəsir. İstedadlı şair 1938-ci ilin 6 yanvarında “xalq düşməni” elan edilərək güllələnir.

Şairin müasirləri xatirələrində yazır ki, o, çox istedadlı idi. Əgər Müşfiq şeir deydirdə, onun ətrafı insanlarla dolu olardı. Onun dünyadan nakam getməsinə səbəblərdən biri də fitri istedadına

olan qısqancılıqlarla bağlı idi. O, həyatseverliyi, coşqunluğu, parlaq istedadı, ədalətsizliyə olan münasibəti ilə fərqlənirdi.

Vurğulandı ki, şair həm də milli mədəniyyətin təəssübkeşi idi. Tar alətinin yasaq edilməsinə ilk olaraq etiraz səsinə ucalandan Müşfiq olub. Onun qısa ömrünü əhatə edən zəngin ədəbi irsinə şeirdən tutmuş poemayadək (“Çoban”, “Mənim dostum”, “Qaya”, “Sındırılan saz”, “Səhər”, “Azadlıq dastanı”) lirik növün əksər janrları daxildir. Dərin emosionalıq, ahəngdarlıq, yığcamlıq Müşfiq poeziyasının əsas bədii keyfiyyətləridir.

İlham Elxanoğlu, bəstəkarı Xalq artisti Siyavuş Kərimidir.

Rolları Xalq artisti Hacı İsmayilov (Müdrək şair), əməkdar artistlər Anar Heybatov (Müşfiq), Elşən Cəbrayilov (Aparıcı), Münəvvər Əliyeva (Dilbər), Ayşad Məmmədov (Frənçli kişi), Elşən Rüstəmov (Novator şair), Mehriban Xanlarova (Qadın şair), aktyorlar İlyas Əhmədov (Düşməni şair), Elnar Qarayev (Dost şair), Vüsal Mustafayev (Qorxaq şair), Xədicə Novruzlu (Gülər) və Rada Nəsimova (Qadın) ifa edirdi.

L.AZƏRİ

olunmuş “Oxu, tar” Müşfiq mükafatının laureatları elan olunub. Müşfiq irsini yaşatdıqlarına və təbliğ etdiklərinə görə Xalq artisti Zeynəb Xanlarova, şair Ofeliya Babayeva, ədəbiyyatşünas alim Fəridin Qurbanov, Əməkdar jurnalist Qafar Əsgərzadə, MEMM-in əməkdaşı Sənan Talıbov mükafata layiq görüldülər.

Tədbir konsert proqramı ilə davam edib.

“Oxu, tar” mükafatının təqdimatı keçirildi

Rəşid Behbudov adına Azərbaycan Dövlət Məhni Teatrında görkəmli şair Mikayıl Müşfiqin 110 illiyinə həsr edilmiş tədbir keçirilib.

Tədbir Mədəniyyət Nazirliyi, “Azərbaycan Televiziya və Radio Verilişləri” QSC,

Mədəniyyətşünaslıq üzrə Elmi-Metodik Mərkəzin (MEMM) dəstəyi, “Könüllülər” Kitabxana İctimai Birliyi, Cabir Novruz Mədəniyyət Fondu, Yasamal rayonu M.Müşfiq adına 18 nömrəli orta məktəbin birgə təşkilatçılığı ilə reallaşıb.

Tədbirdə Yazıçılar Birliyinin katibi, Xalq yazıçısı Çingiz

Abdullayev, Xalq şairi Nəriman Həsənzadə və digər çıxış edənlər Mikayıl Müşfiqin ədəbiyyat tariximizdə xidmətlərindən danışdılar. Vurğulanıb ki, şair yaradıcılığında şifahi xalq və klassik ədəbiyyatımızdan bəhrələnib.

Sonra Cabir Novruz Mədəniyyət Fondu tərəfindən təsis

Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunda görüş

Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının Baş Katibi Bağdad Amreyev və rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Bakıya səfər gedişində Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunu ziyarət edib.

Fondun prezidenti Günay Əfəndiyeva Bağdad Amreyevi yeni vəzifəyə təyin olunması münasibətilə təbrik edib, ona fəaliyyətində müvəffəqiyyətlər arzulayıb. Günay Əfəndiyeva ötən ay Qırğızıstanın Çolpon-Ata şəhərində keçirilən Türk Şurasının VI Sammitində qəbul olunmuş qərarların türk dünyası üçün vacib əhəmiyyət kəsb etdiyini qeyd edib,

Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun fəaliyyəti barədə qonaqlara məlumat verib.

Fondun fəaliyyət istiqamətini yüksək qiymətləndirdiyini deyən B.Amreyev Türk Şurası ilə digər təşkilatlar arasında effektiv koordinasiyanın, ümumtürk mədəni inteqrasiyasının daha da inkişaf etdirilməsinin vacibliyini vurğulayıb.

adlı məruzəsi dinlənilib.

Dəyirmi masada Gəncə Dövlət Universitetinin dosenti Asim Məmmədov, Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin əməkdaşları Cahangir Cahan-girli, Üzeyir Babakışiyev və başqaları çıxış ediblər.

MEMM-in elmi katibi Cavid Əliyev Bakıda ənənəvi olaraq təşkil edilən Dünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu, Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən keçirilən milli azlıqların folklor festivalı barədə söhbət açıb.

Tədbir çərçivəsində Azərbaycanın multikulturalizm ənənələrinə həsr olunmuş rəsm sərgisi və klassik musiqi konserti təşkil olunub.

Sonda Gəncə Dövlət Universiteti MEMM tərəfindən fəxri diplomla təltif olunub.

Nakam şairin yubileyinə dəyərli töhfə

Oktyabrın 5-də Milli Kitabxanada “Mikayıl Müşfiq. Biblioqrafiya” kitabının və “Mikayıl Müşfiq-110” elektron məlumat bazasının təqdimat mərasimi keçirildi.

Tədbiri kitabxananın direktoru, professor Kərim Tahirov açaraq şairin həyat və yaradıcılığından bəhs etdi, Milli Kitabxana tərəfindən “Azərbaycanın görkəmli şəxsiyyətləri” seriyasından hazırlanan nəşrin Müşfiq haqqında ilk fundamental biblioqrafiya olduğunu söylədi. Qeyd edildi ki, biblioqrafiya şairin ədəbi fəaliyyətini, həyat və yaradıcılığını əks etdirən, 1926-2018-ci illərdə dərc olunmuş materiallar əhatə olunub. Nəşrdə “Mikayıl Müşfiqin həyat və yaradıcılığının əsas tarixləri”, “Mikayıl Müşfiq poeziyasından nümunələr”, “Görkəmli şəxsiyyətlər Mikayıl Müşfiq haqqında” bölmələri yer alıb.

Sonra Müşfiq haqqında qısa film nümayiş olundu.

Mərasimdə çıxış edən mədəniyyət nazirinin birinci müavini Vəqif Əliyev bildirdi ki, Prezident İlham Əliyevin sərəncamına əsasən Azərbaycan ədəbiyyatının inkişafına dəyərli töhfələr vermiş görkəmli şair Mikayıl Müşfiqin 110 illik yubileyi ölkəmizdə silsilə tədbirlərlə qeyd edilir. İyun ayında şairin Bakıdakı abidəsi önündən start götürən yubiley tədbirləri Müşfiqin doğma yurdu Xızı rayonunda, həmçinin digər regionlarda davam edir.

Biblioqrafiyanın tədqiqatçılar üçün dəyərli vəsait olduğunu deyən Vəqif Əliyev Milli Kitabxana tərəfindən son illərdə hazırlanan sanballı nəşrlərin əhəmiyyətini vurğuladı. Qeyd olundu ki, Mikayıl Müşfiqin yaradıcılığı xalqımızın mədəni-mənəvi inkişafına xidmət edir. Şairin əsərləri ədəbiyyat tariximizdə mühüm yer tutur, xalqımızın yaddaşında bir nəgmə kimi yaşayır.

Yazıçılar Birliyinin katibi, “525-ci qəzet”-in baş redaktoru Rəşad Məcid çıxışında Mikayıl Müşfiq şeirlərində gənclik ruhunun duyulduğunu, nakam taleyinin hər bir insanın ağrısına çevrildiyini söylədi.

Filologiya elmləri doktoru, professor Qəzənfər Paşayev şairin qısa yaradıcılıq dövründə yaddaşlarda qalan şeirlər yaratdığını, Azərbaycan xalqının Müşfiqi heç zaman unutmadığını, şairin bir vaxtlar işlədiyi 18 nömrəli məktəbin hazırda onun adını daşıdığını bildirdi. Qeyd olundu ki, şairin yaradıcılığı haqqında sanballı monoqrafiyalar, dissertasiyalar yazılıb. Yeni işıq üzü görən biblioqrafiya da tədqiqatçılar üçün qiymətli mənbədir.

AMEA-nın Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunun şöbə müdiri, professor Şirindil Alışanlı, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Filologiya fakültəsinin dekanı, professor Buludxan Xəlilov, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin Qarabağ bölməsinin müdiri şair Ənvər Əhməd, şair, publisist, tərcüməçi Səlim Babullaoglu, Yazıçılar Birliyinin mətbuat katibi Xəyal Rza Mikayıl Müşfiqin çətin həyat yolu və zəngin bədii yaradıcılığından danışaraq biblioqrafiyanın və elektron məlumat bazasının ərəşəyə gəlməsinə görə Milli Kitabxananın kollektivinə təşəkkürlərini bildirdilər.

Sonda “Mikayıl Müşfiq-110” elektron məlumat bazasının təqdimatı oldu.

LALƏ

Regionlardan xəbərlər

Ağstafa Regional Mədəniyyət İdarəsində Şura iclası keçirilib. Ağstafa, Qazax və Tovuz rayonlarında fəaliyyət göstərən mədəniyyət müəssisələrinin rəhbərləri iştirak etdiyi iclasda idarənin rəisi Ramiz Quliyev cari ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində görülmüş işlər barədə danışdı.

Mədəniyyət Nazirliyi Aparatı rəhbərinin müavini-Hüquq və daxili nəzarət şöbəsinin müdiri Namiq Qulamov və Regional siyasət şöbəsinin müdiri Pərviz İsgəndərlinin 5 oktyabrda Ağstafa Regional Mədəniyyət İdarəsində keçirdikləri monitoring zamanı göstərilən iradlar və tövsiyələrin icrası barədə iştirakçılara məlumat verilib.

İclasda regional idarələr və mədəniyyət müəssisələrinin arasında qarşılıqlı təcrübə mübadiləsi, mədəniyyət müəssisələrində olan ödənişli və ödənişsiz xidmətlər barədə ətraflı sözsə açılıb. İdarənin tabeliyində fəaliyyət göstərən müəssisələrin rəhbərləri ilin ötən dövrü ərzində görülmüş işlər barədə hesabat veriblər.

* * *

Biləsuvar Regional Mədəniyyət İdarəsinin Salyan rayonu üzrə mədəniyyət müəssisələrinin rəhbərləri ilə seminar-müşavirə keçirilib.

İdarənin rəisi Elçin Hüseynov mədəniyyət müəssisələrində aparılan islahatlar, maliyyə monitoringləri haqqında məlumat verib. Seminar-müşavirədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamlarına uyğun olaraq, görkəmli şəxsiyyətlərin yubiley tədbirlərinin, tarixi günlərin və bayramların yüksək səviyyədə keçirilməsi, əhali ilə daha sıx şəkildə işləmək tapşırığı verilib, mədəniyyət müəssisələri rəhbərlərini maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

* * *

Nəfçala rayon MKS-nin Mərkəzi kitabxanasında Xalq şairi Məmməd Arazın 85 illik yubileyi münasibətilə tədbir keçirilib.

“Azərbaycan - dünyam mənim” adlı ədəbi gecə Məmməd Arazın öz səsinə lentə alınmış şeirin səslənməsi ilə başlayıb. Məktəblilər şairin “Bu da belə bir ömürdü yaşadım”, “Ata millət, ana millət, ağlama”, “Qaytar. mən”, “Dünya sən, dünya mənim, dünya heç kimin” və başqa şeirlərini ifa ediblər.

Tədbirə millət vəkili, yazıçı Aqil Abbas, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Azər Turan, ADPU-nun elmi işçisi Mehriban Sərdarova, “Məmməd Araz poeziya günü” layihəsinin rəhbəri Qardaşxan Əzizxanlı, “Xəzər nəğmələri” ədəbi birliyinin rəhbəri Soltan Abbas, müəllimlər Etibar Əbilov, Tədbir Mahmudov və başqaları Məmməd Arazla bağlı düşüncələrini bölüşüblər.

F.HÜSEYNOV

Multikulturalizm cəmiyyətdə sabitliyin təminatı kimi

Oktyabrın 8-də Mədəniyyət Nazirliyi Mədəniyyətşünaslıq üzrə Elmi-Metodik Mərkəzin təşkilatçılığı, Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzi (MEMM) və AMEA Fəlsəfə İnstitutunun iştirakı ilə Gəncə Dövlət Universitetində “Multikulturalizm siyasəti cəmiyyətdə sabitliyin təminatı kimi” adlı dəyirmi masa keçirilib.

Tədbiri universitetin prorektoru Pərvin Kərimzadə açaraq bu cür tədbirlərin əhəmiyyətindən danışdı.

MEMM-in direktoru Asif Usubəliyev qurumun fəaliyyətindən, multikulturalizmə aid tədbirlərdən bəhs edib.

Mərkəzin şöbə müdiri Nureddin Babayev multikulturalizm siyasətinin əhəmiyyətindən, ənənələrindən bəhs edib.

AMEA Fəlsəfə İnstitutunun böyük elmi işçisi Şölət Zeynalovun “Multikulturalizm - sülh və həmrəyliyin paradigmasıdır”

Mədəniyyət naziri Mingəçevir şəhərində vətəndaşları qəbul edəcək

Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları rəhbərlərinin 2018-ci ilin oktyabr ayında şəhər və rayonlarda vətəndaşların qəbulu cədvəlinə əsasən, Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev tərəfindən oktyabrın 17-də, saat 11.00-da Mingəçevir şəhərində Heydər Əliyev Mərkəzində (Mingəçevir şəhəri, 20 Yanvar küçəsi 172) Mingəçevir, Yevlax şəhərlərindən, Bərdə, Tərtər, Ağcabədi, Ağdam və Laçın rayonlarından olan vətəndaşların qəbulu keçiriləcək.

Vətəndaşlar nazirliyin mct@mct.gov.az elektron poçt ünvanı, e-services. mct.gov.az elektron xidmətlər saytı, telefon məlumat sistemi (çağrı mərkəzi: 147), (012) 493-92-17 (əlaqələndirici şəxs: Pərviz İsgəndərlı - Regional siyasət şöbəsinin müdiri) və (012) 493-55-21 nömrəli telefonlar vasitəsilə qəbula yazıla bilərlər.

Qəbulna gəlmək istəyən vətəndaşların həmçinin aşağıda qeyd olunmuş əlaqələndirici şəxslərə müraciət etmələri xahiş olunur.

Sıra №-si	Şəhər (rayon)	Əlaqələndirici şəxs	Əlaqə telefonu
1.	Mingəçevir şəhəri	Şəlalə Sadəddinova	(055) 916-11-80 (024) 274-07-97
2.	Bərdə rayonu	Validə Nabatova	(050) 300-01-25 (020) 205-03-48
3.	Tərtər rayonu	Ceyhun İsmayilzadə	(050) 964-29-68 (022) 236-31-79
4.	Yevlax şəhəri	Rafiq Məmmədov	(050) 661-58-21 (022) 336-49-62
5.	Ağcabədi rayonu	Rza Quluyev	(050) 310-96-53 (012) 585-73-35
6.	Ağdam rayonu	Şahin Qasimov	(050) 328-07-41 (026) 325-00-83
7.	Laçın rayonu	Asif Əliyev	(050) 327-69-89 (021) 277-84-15

Aydınlığa xidmət edən yubilyarın şərəfinə

Aydın Talıbzadənin 60 yaşı tamamdır. Bəlkə də yaşanan ömrü zaman ölçü vahidləri ilə hesablasaq, çox da böyük rəqəm deyil. Hərçənd görülen işlər, yazılan əsərlər, edilən çıxışlar, söylənilən müəhazirələr, bildirilən rəylər rakursundan baxsaq, Aydın müəllim əməlicə dolğun, mənalı bir ömür yaşayıb. Özü də bu ömrü təkcə məşğul olduğu sənətin çərçivəsinə sığdırmadan öz adına yaraşan tərzdə, Aydınlığa, Aydınlaşdırmağa həsr edilən ömür yaşayıb.

Nədənsə hərdən-hərdən Aydın müəllimi Dədə Qorqudun cavanlığına oxşadıram. Həm də təkcə zahirən yox!.. Çünki bu bənzətmənin kökünü dərin qatda axtarmaq lazımdır. Ona görə ki insan düşüncəsində müdriklik rüşeymləri ilə ya doğulur, ya da ki doğulmur. O üzdən də Aydın müəllimi yazılarından çoxdan və yaxşı tanıyan, seyrək də olsa, onunla teatr foyələrində görüşən, ya da festival günlərində saatlarla sənətdən, mədəniyyətdən, həyatdan uzun-uzun söhbətlər etmək şansı qazanan biri kimi üləklə deyə bilərəm ki, yubilyar teatrşünasımız zamanəmizdə bizim teatrımızın əsl Dədə Qorqududur. Özü də tərfi nədir, təqdiri belə teatr insanlarından ötrü ən yaxşı qiymətdir, tənqid isə ən tutarlı təhlildir. İstəse, tamaşa barədə yazısına elə dəqiq at qoyar (məsələn, "Məşədi İbad" əvəzinə "Məşədi Sənəm") ki, ilk cümləsini oxuyandan sonra sənin də baxdığın tamaşaya münasibətin 180 dərəcə döner, öz-özünə sual verərsən ki, əcəbə, mən də həmin tamaşaya baxdım, niyə Talıbzadənin gördüyünü görmədim? Elə bu məqamda rəhmətlik ananın sevdiyi kəlam yadıma düşür: bir var baxan göz, bir də var görən göz. Hər hansı tamaşanı da baxan gözərlə deyil, Aydın Talıbzadə kimi görən gözərlə seyr etmək hünəri, üstəlik, ilk seyrdən hər məqamı tutub vizual yaddaşa, yaddaşdan da yazıya dəqiqliklə köçürmək məharəti hamıda demirəm, yazarların çoxunda olsaydı, o zaman Azərbaycanda çağdaş teatr prosesinin axarı da köhnə kişilər demişkən, alayı cür olardı.

Sənət aləmində belə bir yazılmamış (bəlkə də hardasa yazılar, nəzəriyyədən zəifəm deyə, bilmirəm) qanun var: modelyer, dizayner, memar kimi rejissor da öz əsərinə işə başlamamışdan tam görməlidir ki, çabaları hədəf getməsin. Əslində bu sayaq baxıb görməyi teatr, musiqi, sənət tənqidini, təhlilini öz sənət missiyası seçmiş kəslər də bacarmalıdır. Amma gerek bundan ötrü də yazıçı, ssenarist, tənqidçi, teatrşünas, kulturoloq, Əməkdar incəsənət xadimi, professor Aydın Talıbzadə olmaq lazımdır ki, görüb hiss etdiklərini çatdırıa biləsin.

Aydın Talıbzadənin təkcə resenziyalarını deyil, sırf nəzəri və nəzəri-kütləvi irihəcmli əsərlərini oxuyanlar bilsə də, xatırlatma olsun deyə yazım ki, müəllif bir araşdırmasında səhnədə, ekranda cəmi bir neçə dəqiqə davam edən epizodu elə xırdalıqlarına qədər açıb çözüür ki, belə araşdırmanın ərsəyə gəlməsindən ötrü illərini sərf etdiyini düşünürsən. İndi teatra sıravı tamaşaçıdan bir köynək yaxın olan kimsə dodaqlarını büzüb deyə bilər ki, nə olsun, filankəsən kitablarının sayının yanında Aydın Talıbzadənin kitablarının sayı çox kiçik rəqəmdir. Bəs sanbal? Bəs sözün çəkisi? Bir də ki təkcə kitab deyil axı?...

...Bu araşdırmaların arxasında həttə ən maraqsız tamaşaya əvvəldən sonadək səbirlə baxmağı var...

... Müəllim kimi dərse hazırlaşmaq, kafedranın cari iş və qayğıları ilə məşğul olmaq, teatr düşüncəsi və sevgisi televizorda baxdığı tamaşalarla formalaşan tələbələrə keçilən dərstdə vaxt itirmək var...

...Çağdaş dünya və Vətən teatr prosesini, dramaturgiyanı izləmək, beynəlxalq və yerli konfranslara qatılmaq, onlarda çıxışlara hazırlaşmaq var...

Bu məqamda sadalamaları saxlayıb Dədə Qorqud sayağı alqışa keçməyin zamanı yetişdi, mənəcə.

Aydın müəllim! Canınız sağlam, ömrünüz uzun, teatrı və Azərbaycanı seven qəlbiniz möhkəm, sənət məhəbbətiniz əbədi, fikriniz iti olsun! Düşüncənizin ziyası, teatrı görən gözələrinizin nuru əskilməsin!

60 yaşın dizini qatlayan Aydın Talıbzadənin yubileyi münasibətilə yazılan bu təhlili-sağlıqnədə yubilyarın ardıcılı olmaq istəyənlərə də bir alqışım var: siz də AYDINLIĞA çıxasınız!

Gülçahan MİRMƏMMƏD

Mədəni irsin qorunması işinə bütün cəmiyyət dəstək verməlidir

Dövlət Reyestri portalı mədəni irsimizin sistemli şəkildə mühafizəsi və təbliğinə töhfədir

əvvəli səh. 1-də

Nazir müavini qeyd edib ki, Azərbaycan xalqının zəngin mədəni irsi zaman-zaman müxtəlif qüvvələr tərəfindən mənimsənilməyə məruz qalıb. Bu baxımdan qeyri-maddi və maddi mədəni irs nümunələrimizin qorunması və təbliği dövlətimizin mədəniyyət siyasətində xüsusi yer tutur: "Ölkəmiz UNESCO-nun "Qeyri-maddi mədəni irsin qorunmasına dair" Konvensiyasına qoşulub. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın bu sahəyə diqqət və qayğısı nəticəsində təşkilatın müvafiq siyahılarına mədəni irsimizlə bağlı 11 nominasiya daxil edilib və bəşəriyyətin mirası olaraq qorunur".

Rafiq Bayramov bildirib ki, son illər bu sahədə aparılan işlər daha geniş xarakter alıb. Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən istifadəyə verilən "Azərbaycan qeyri-maddi mədəni irs nümunələrinin Dövlət Reyestri" portalı (www.intangible.az) da mədəni irsimizin sistemli şəkildə qorunması və təbliği işinə töhfədir.

Dövlət Reyestrinin yaradılması qeyri-maddi mədəniyyət nümunələrini dövlət qeydiyyatına salmaq, onların təbliğini təşviq etmək, eləcə də bədnam qonşular tərəfindən mənimsənilməsinin qarşısını almaq üçün lazımi informativ bazanı formalaşdırmaq ehtiyacından irəliləyib. Nəşildən-nəslə ötürülən belə nümunələr xalqın uzaq keçmişinə, qədim tarixinə söykənən təcrübə əsasında yaradılıb. Portalda Azərbaycan milli-mənəvi mədəniyyətinin ən müxtəlif sahələrini əhatə edən irs nümunələrinin siyahısı əksini tapıb.

Elektron resurs Azərbaycanın qeyri-maddi mədəni irs nümunələri, onların daşıyıcıları və təşkilatlar haqqında məlumatları,

həmçinin mədəniyyət sahəsində qəbul olunmuş milli və beynəlxalq sənədləri, UNESCO siyahılarındakı Azərbaycan mədəni irs nümunələrini, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi, münaqişəyə dair lazımi elmi ədəbiyyatı, foto və videomaterialları, qeyri-maddi irs sahəsində yenilikləri özündə ehtiva edir. Bundan əlavə, məlumat bazasında Azərbaycanın şəhər və rayonları, həmin bölgələrə məxsus qeyri-maddi irs nümunələri haqqında bilgiler də yer alıb.

Nazir müavini bir məqamı xüsusi vurğulayıb ki, portalda vətəndaşların qeyri-maddi irs nümunələri ilə bağlı təkliflərinin qəbulu üçün imkan yaradılması onun əhəmiyyətini daha da artırır: "Çünki hər bir azərbaycanlı qloballaşan, informasiya çevikliyi tələb edən bu çağımızda milli mədəni irsimizi zərbə altında qoymamaqdan ötrü müvafiq innovativ vasitələrdən istifadə edərək ölkəmizin sərvətlərini müdafiə etməyi bacarmalıdır. Qeyri-maddi mədəni irsin qorunması təkcə dövlətin

işini olmalı, buna bütövlükdə cəmiyyət tərəfindən dəstək verilməlidir".

Diqqətə çatdırılıb ki, portalda Azərbaycanın qeyri-maddi mədəni irs nümunələri diyarşünaslıq, folklor və sənətkarlıq olmaqla üç kateqoriyaya ayrılıb. Həmin kateqoriyalara daxil olan məfhumlar siniflərə, növlərə, janrlara və qruplara görə sistemləşdirib. Qeyri-maddi mədəni irs nümunəsinin səhifəsi onun haqqında arayışdan, nümunəyə aid foto və videolardan, nümunənin pasportundan, daşıyıcı və təşkilat, nümunənin yayıldığı areal haqqında məlumatlardan ibarətdir. Arayışlar UNESCO-nun tələbləri çərçivəsində həmin sahə üzrə çalışan elmi mütəxəssislər tərəfindən hazırlanıb. Arayışların hazırlanmasında AMEA-nın Folklor, Arxeolo-

giya və Etnoqrafiya, Memarlıq və İncəsənət institutlarının mütəxəssisləri yaxından iştirak ediblər. Portalın fotoqalereya və mediateka hissələrinin təşkilində Mədəniyyət Nazirliyi, Azərbaycan Aşıqlar Birliyi, Azərbaycan Dövlət İnformasiya Agentliyi (AZƏRTAC), Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyi, Milli İncəsənət Muzeyi, Azərbaycan Xalça Muzeyi, Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyi, Milli Kulinariya Mərkəzi və Dövlət Film Fondunun, biblioqrafiyanın təşkilində isə Azərbaycan Milli Kitabxanasının materiallarından istifadə olunub.

"Portal Azərbaycanın qeyri-maddi mədəni sərvətlərinə dair bütün zəruri məlumat və materialların bir arada toplandığı mühüm platforma olaraq xalqın zəngin mədəni irs yaddaşının qorunmasına, yaşadılmasına xidmət edir. Gələcəkdə portalın xarici dillərə tərcümə edilməsi bu zənginliyin dünyada yayılmasına da mühüm zəmin olacaq", - deyə nazir müavini bildirib.

“Bremen musiqiçiləri” məşq edirlər

Teatrın mətbuat xidmətindən bildirilib ki, uşaqlar üçün nəzərdə tutulmuş tamaşa böyükklərini də marağına səbəb olacaq.

Quruluşçu rejissor Nicat Kazımov bu barədə deyib: "Bu gün uşaqlar üçün çəkilən cizgi filmlərində daha çox hadisə, hərəkət üstünlük təşkil edir. Amma biz çalışırıq ki, qurduğumuz tamaşalar balacaların duyğularını da tərbiyə etsin, onlarda pozitiv ovqat yaratsın. Tamaşaçılarımız istifadə olunan musiqilərin də necə həssaslıqla seçildiyini müşahidə edəcəklər".

Səhnə əsərinin quruluşçu rəssamı Telman Şixiyev, musiqi tərtibatçısı İradə Muradova, rejissorları Gülnar Hacıyeva və Müşfiq Əliyev, rejissor assistenti Günay Qasimovadır.

Bakıda növbəti uşaq muğam festivalı keçirilib

"Kainat" Gənclik Mərkəzinin təşkilatçılığı, Mədəniyyət, Gənclər və İdman Nazirliklərinin dəstəyi ilə ənənəvi olaraq keçirilən Beynəlxalq uşaq muğam festivalı 10-cu dəfə müxtəlif ölkələrdən ifaçıları bir araya gətirib.

Beynəlxalq Muğam Mərkəzində gerçəkləşən final mərhələsində dənclər və idman nazirinin müavini İntiqam Babayev çıxış edərək Azərbaycanda muğam ifaçılığına göstərilən qayğıdan danışib.

"Kainat" Gənclik Mərkəzinin direktoru Rəhif Rəsulzadə ötən illərdə keçirilən festivallardan danışib, növbəti sənət yarışmasının iştirakçılarına uğurlar arzulayıb. Diqqətə çatdırılıb ki, builki festivala 9 ölkədən gəlmiş uşaq muğam ifaçıları qatılıb.

Sonra səhnə ifaçılarının öhdəsinə verilib. Onların çıxışlarını

Xalq artisti, tarzen, professor Ağasəlim Abdullayevin sədrliyi ilə beynəlxalq münisiflər heyəti qiymətləndirib. Festival iştirakçılarını Baba Salahov adına "Araz" xalq çalğı alətləri ansamblı müşayiət edib.

Azərbaycan təmsilçilərindən Kənan Bəşirli Qran-pri

mükafatına, Xaqani Şahbazov 1-ci yerə layiq görülüb. Digər 1-ci yeri Misir, 2-ci yeri İran, Azərbaycan (Ruslan İsmayilov), Türkmənistan, İraq təmsilçiləri tutub. 3-cü yeri Qazaxıstan (iki nəfər), Özbəkistan, Qırğızıstan, Türkiyədən ifaçılar bölüşüblər.

Sumqayıt teatrında yeni tamaşa

Sumqayıt Dövlət Dram Teatrında şair-dramaturq Vaqif Səmədoğlunun "Mamoy kişinin yuxuları" əsəri əsasında hazırlanmış tamaşaya daxili baxış keçirilib. Tamaşaya Əməkdar artist Nəsim Şirməmmədov quruluş verib, rəssam Arif Müzəffərovdur. Obrazları Dağlar Rüstəmov, Vəfa Qurbanova, İlqar İbrahimov, İlham Səfərlı, Mətanət Əmirullayeva, Akif Mirzəyev, Yalçın Səlimov, Şəmiştan Süleymanlı və başqaları ifa edirlər.

Müəllif tərəfindən "başdan-ayağa uydurma" adlandırılan abstrakt komediyada Mamoy

kişi hər dəfə yuxu görəndə çin olur. Qorxuya düşən kənd bir nəfərin yuxusunun əsirinə çevrilir. Rejissor versiyasında isə səhnədə baş verən hadisələrin Mamoyun yuxusunda olduğu göstərilir. Kənd camaatı Mamoyu öldürür. Bu, rejissor yozumunda rəmzi xarakter daşıyır, daxilimizdəki xofun, xurafatın, qorxunun ölməsidir.

Teatrın direktoru, Əməkdar artist Mübariz Həmidov və baş rejissor, Xalq artisti Fırdin Məhərrəmov çıxış edərək səhnə əsəri ilə bağlı fikirlərini bölüşüb, tövsiyələrini veriblər.

Bədii suranın qərarı ilə tamaşa qəbul olunub.

“Azərbaycanın Xalq artisti” adını şərəflə daşıyacağam”

Azərbaycanın Rusiyadakı səfiri Polad Bülbüloğlu Rusiya Dövlət Akademik Böyük Teatrının solisti, Azərbaycanın və Rusiyanın məşhur opera müğənnisi Dinara Əliyevaya “Azərbaycan Respublikasının Xalq artisti” fəxri adının şəhadətnaməsini və döş nişanını təqdim edib.

Böyük Teatrının səhnəsində Cüzeppe Verdinin “Maskarad” operası göstərilir. Tamaşada baş qəhrəman – Ameliyanın partiyasını Dinara Əliyeva müvəffəqiyyətlə ifa edib.

Tamaşa başa çatandan sonra

səhnəyə çıxan səfir Polad Bülbüloğlu deyib: “Bu gün əlamətdar bir gündür. Verdinin öl-məz musiqisi yenidən bu gözəl Böyük Teatrın səhnəsində bu mədəniyyət ocağının istedad-lı solistlərinin ifasında səsləndi.

Valehedici tamaşa, valehedici maestro, gözəl orkestr! Bu gün bəxtim gətirib ki, mən öz Prezidentimin – Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığını yerinə yetirirəm və bizim gözəl həmvətənimiz Dinara Əliyevaya “Azərbaycan Respublikasının Xalq artisti” fəxri adının şəhadətnaməsini və döş nişanını təqdim edirəm. Biz fəxr edirik ki, Azərbaycan vokal məktəbi dünyaya Dinara

söhbət 5

Əliyeva, Elçin Əzizov, Yusif Eyvazov və bir çox başqaları kimi müğənnilər bəxş edib. Mən şadam və xoşbəxtəm ki, bu gün Dinara Əliyeva Böyük Teatrın səhnəsində parlayır”.

Dinara Əliyeva ona göstərilmiş yüksək şərəf üçün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə təşəkkür edib: “Mən “Azərbaycan Respublikasının Xalq artisti” yüksək adını şərəflə daşıyacağam”.

D.Əliyeva AZƏRTAC-a mü-sahibəsində qeyd edib ki, Azərbaycanın Xalq artisti adını daşımaq onun üçün böyük şərəfdir. O deyib: “Dahi Verdinin Böyük Teatrdə göstərilən “Maskarad” tamaşasında Ameliyanın partiyası mənim debütümdür. Bu gün mənə həm də “Azərbaycan Respublikasının Xalq artisti” adının nişanı və şəhadətnaməsi təqdim edildi. Prezidentimiz İlham Əliyevə və onun gözəl xanımı Mehriban Əliyevaya təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Elçin Əzizov, Yusif Eyvazov və bir çox başqa Azərbaycan müğənniləri, o cümlədən mən dünyanın məşhur səhnələrində Azərbaycan musiqisini qürurla təmsil edirik”.

D.Əliyeva vurğulayıb ki, Azərbaycan bəstəkarlarının əsərlərindən ibarət albom buraxmağı planlaşdırır: “Mən Üzeyir Hacıbəyli, Qara Qarayev və başqa Azərbaycan bəstəkarlarının əsərlərini dünyanın ən böyük səhnələrində dəfələrlə ifa etmişəm. Bu, çox vacibdir. Biz öz bəstəkarlarımızı sevməli və qiymətləndirməliyik”.

Qəbələnin EHTTA-ya üzv seçilməsi məsələsinə yanvarda baxılacaq

Xəbər verildiyi kimi, 3-5 oktyabr tarixində İspaniyanın Orense şəhərində keçirilən Avropa Tarixi Termal Şəhərlər Assosiasiyasının (EHTTA) Baş Assambleyasında ölkəmiz də təmsil olunub.

Mədəniyyət Nazirliyinin Xalq yaradıcılığı və mədəni marşrutların inkişafı şöbəsinin sektor müdiri Günel Aslanova iclasda Azərbaycanın maddi mədəni irs və termal imkanları geniş olan Qəbələ şəhərinin 2019-cu ildə bu beynəlxalq təşkilata üzv seçilməsi ilə bağlı təqdimatla çıxış edib. Təqdimatda həm Qəbələ rayonunun termal infrastruktur imkanları, həm də Qəbələ Dövlət Tarixi-Bədii Qoruğu haqqında ətraflı məlumat verilib və iştirakçılar tərəfindən maraqla qarşılanıb.

Təqdimatdan sonra çıxış edən EHTTA-nın prezidenti Cüzeppe Bellandi bu ilin may ayında Azərbaycana səfərini xatırladaraq, ölkəmizin inkişafından söz açıb, Qəbələnin təqdimatının bəyənildiyini qeyd edib.

Məlumat üçün bildiririk ki, 2019-cu ilin yanvar ayında Parisdə keçiriləcək Baş Assambleyada Qəbələnin EHTTA-ya üzvlüyə qəbul edilməsi nəzərdə tutulur.

Xatırladaq ki, Azərbaycanın Qalaaltı kurortu 2016-cı ildən Avropa Tarixi Termal Şəhərlər Assosiasiyasının üzvüdür.

Mədəniyyət siyasəti və təmayülləri müzakirə olunur

Mədəniyyət Nazirliyi Avropa Şurasının ən uğurlu layihələrindən hesab olunan, o cümlədən UNESCO konvensiyalarının monitorinqini aparan “Mədəniyyət siyasəti və təmayülləri Kompendiumu” layihəsinin həyata keçirilməsində fəal iştirak edir və müəmmadi olaraq hazırlanan milli məruzə müvafiq portalda (<http://www.culturalpolicies.net/web/index.php>) yerləşdirilir.

Milli məruzələr əsasən aşağıdakı istiqamətlər üzrə hazırlanır: Tarixi perspektivlər, mədəniyyət siyasəti və onun alətləri; Mədəniyyət siyasətinin ümumi məqsəd və prinsipləri; Mədəniyyət sahəsinin əsas hüquqi təminatları; Yaradıcılığın və iştirakın təşviqi və s.

Kompendium layihəsinin növbəti assambleyası Xorvatiyanın Riyeke şəhərində təşkil olunub. Görüşdə layihə üzrə Azərbaycanın milli müəllifi, nazirliyin sektor müdiri Yaşar Hüseynli iştirak edir. Assambleya işini oktyabrın 11-dək davam etdirəcək.

Mədəni əlaqələrimizi bütün istiqamətlərdə inkişaf etdirmək istəyirik

Qalina Zoteyeva: “Azərbaycan kimi yüksək mədəni səviyyəli, incəsənətin, teatrın, opera sənətinin inkişaf etdiyi bir ölkə ilə əməkdaşlıq bizim üçün strateji əhəmiyyət kəsb edir”

“Made in Azerbaijan” brendinin xaricdə tanındılması istiqamətində mühüm addımdır. Sərgi və konfrans zalları ilə yanaşı, mini hotelin də olduğu mərkəz Bakı küçəsində yerləşir. Ümumiyyətlə, Həştərxanda Azərbaycan, Bakı adlarına xüsusi münasibət var, vilayətin rayonlarından biri vaxtilə burada siyasi fəaliyyət göstərmiş Nəriman Nərimanovun adını daşıyır.

Mədəni əlaqələr ikitərəfli münasibətlərə rəng qata bilər

Mədəni əlaqələrin inkişafı isə ikitərəfli münasibətləri daha da rəngləndirə bilər. Vilayətin mədəniyyət və turizm naziri Qalina Zoteyeva da bizimlə söhbətə bu mövzudan başladı. Qeyd edim ki, görüşə Azərbaycan Respublikası Dövlət Turizm Agentliyinin təmsilçisi də qatılmışdı və söhbət tədricən mədəni əlaqələrdən turizm əməkdaşlığına keçdi.

Qalina Zoteyeva: Biz bilirik ki, Azərbaycanda incəsənət, teatr, o cümlədən opera sənəti yüksək səviyyədə inkişaf edib. Çünki sizin opera ifaçılarınız Həştərxanda çıxış ediblər və bizim sənətsevərlər onlara heyran olublar. Odur ki, teatrlar arasında əməkdaşlığın inkişafı, birgə opera tamaşalarının qoyulması perspektivli bir istiqamət ola bilər. Dirijor və solistlərin mübadiləsi yaxşıdır, bu proses gedir, amma kollektivlərarası qastrol mübadiləsini təşkil etmək də

yaxşı olardı. Artıq bir neçə ildir ki, Həştərxan Kremlində, açıq havada, canlı dekorasiyalarda rus operalarının tamaşalarını qoyuruq. Yəni burada xüsusi dekorasiyalar qurmaq – bu da əlavə xərc deməkdir – lazım deyil. Onu da deyim ki, 2014-cü ildə Azərbaycan Dövlət Opera və Balet Teatrının solistləri Həştərxan Kremlində “Knyaz İqor” opera tamaşasında iştirak ediblər. Həştərxan başdan-başa şəhər-dekorasiyadır. Yəqin siz də gördünüz ki, şəhərdə ötən əsrlərin yadigarı olan çoxlu binalar var. Burada klassik əsərlər üzrə və müasir mövzuda 30-dan çox film çəkilib. Məsələn, bəzi məhəllələrdə 19-cu əsrin abidəni yaratmaq üçün elə bir dekorasiyaya da ehtiyac olmur. Bu yaxınlarda fransız kinematoqrafçılar Aleksandr Dümanın Həştərxana səfəri barədə film çəkmək istədiklərini bildiriblər. Bilirik ki, Duma Azərbaycanda da olub. Yəni bu layihə Azərbaycan üçün də maraqlı ola bilər. Ümumiyyətlə, incəsənətin müxtəlif sahələrində əməkdaşlıq üçün perspektivlər var. Həştərxanda hər il müxtəlif festivallar keçirilir. Bizim Xəzər və digər regionların qatıldığı beş festivalımız var. Bu baxımdan Azərbaycanla – yüksək mədəni səviyyəli, incəsənətin, teatrın, opera sənətinin inkişaf etdiyi bir ölkə ilə əməkdaşlıq bizim üçün strateji əhəmiyyət kəsb edir.

Bu yerdə Azərbaycanda keçirilən beynəlxalq mədəniyyət tədbirləri, festivallar barədə

məlumat verərək, ölkəmizin incəsənət ustalarının Xəzəryanı region üzrə festivallarda, o cümlədən Həştərxanda “Xəzər sahilı” kukla teatrları festivalında, “Qızıl çölün səsləri” musiqi festivalında təmsil olunduğunu, Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçıları Teatrının Həştərxan Gənc Tamaşaçıları Teatrı ilə artıq bir neçə ildir əməkdaşlıq etdiyini xanım nazirin diqqətinə çatdırırıq.

Söhbəti davam etdirən Qalina Zoteyeva ötən illərdə Həştərxan Opera və Balet Teatrının, Həştərxan Dövlət Mahını və Rəqs Ansamblının Bakıda çıxış etdiyini, eləcə də Azərbaycan Dövlət Rus Dram Teatrının Həştərxanda qastrola olduğunu xatırladı:

- Göründüyü kimi, bu əlaqələrin bazası var. Həştərxan və Bakının Gənc Tamaşaçıları teatrlarının əməkdaşlığı, yaradıcılıq mübadiləsi yaxşıdır, bunu digər teatrlar arasında da genişləndirmək olar. Birgə opera tamaşaları qoymaq, əlbəttə, böyük xərc tələb edir. Odur ki, ilk addım olaraq opera solistlərinin birgə qala-konsertlərini təşkil etmək olar. Ötən il Azərbaycandan Fəridə Məmmədova burada çıxış etdi və möhtəşəm ifası ilə bizi heyran etdi. Bizim və sizin ifaçılar Azərbaycanın opera teatrının orkestri ilə Bakıda, eləcə də hər iki teatrın solistləri Həştərxanda konsertlər verə bilər. Həm də yaradıcı insanlar bir-birini yaxından tanıyırlar. Teatr direktorları arasında əlaqələrin inkişaf etdirmək lazımdır. Biz bunda maraqlıyıq, qoy görüşsünlər, tamaşalara baxsınlar, bir-birlərinin yaradıcılıq, texniki imkanları ilə tanış olsunlar.

Xalqlarımızın mədəni zənginliyini bir-birinə tanıtmalıyıq

Nazir Zoteyeva 2017-ci ildən Aktauda (Qazaxistan) təşkil olunan Xəzəryanı ölkələrin teatr festivalını genişləndirmək barədə fikrimizi də bölüşür. Deyir ki, bu festivalı növbə ilə Xəzəryanı ölkələrin hər birində təşkil etmək olar. Bu da mədəni əməkdaşlığın bir qolu ola bilər.

- Regional festivallar şəbəkəsi hələ arzuolunan səviyyədə deyil. Buraya folklor kollektivlərinin festivalını əlavə etmək olar. Bu

həm də insanları cəlb edir. Həştərxanda “Qızıl çölün səsləri” festivalı, “Cənub bazarı” ento-yarmarkası keçirilir. Onları bir formatda birləşdirib, Xəzəryanı ölkələrin etnoqrafiyasını – xalq sənətkarlığını və s. əlavə edib genişmiqyaslı festivala çevirmək olar. Qoy xalqlarımız bir-birinin yaradıcı zənginliyini görsünlər. Azərbaycanda olduğu kimi, Həştərxanda da müxtəlif millətlər yaşayır. Bu müstəvidə də əlaqələr qurmaq, xalqların – diaspor və icmalar səviyyəsində mədəni zənginliyini, adət-ənənə və irsini göstərmək, bir-biri ilə tanış etmək olar.

Həştərxanda Azərbaycanın biznes mərkəzi var, Bakıda da Həştərxan vilayətinin belə bir mərkəzi inşa edilir. Bu iki məkanı gələcəkdə qarşılıqlı mədəni tədbirlər, sərgi və nümayişlər meydanı kimi də istifadə etmək mümkündür. Bu cür mübadilə eyni zamanda turizmin, mədəni turizmin inkişafına da təkan verir. Bu məqamda Dövlət Turizm Agentliyinin nümayəndəsi Kənan Quluzadə söhbətə qoşularaq ölkəmizin Rusiya ilə turizm əməkdaşlığı, birgə layihələr, regional paketlər barədə fikirlərini bölüşür. Qeyd olunur ki, mövcud yol-nəqliyyat infrastrukturunun yetərsizliyi konkret olaraq Həştərxan vilayəti ilə belə layihələri reallaşdırmağa həlaliq imkan vermir. Dəniz turizmi ən sərfəli yol ola bilər. Amma kruiz turizminə, bahalı laynerlə səfərə hamının imkanı yoxdur. Ona görə də ekonom – azbüdceli gəmi səfərləri barədə düşünmək lazımdır.

Bu arada biz də xatırladıırıq ki, hələ ötən əsrin əvvəlində Bakıdan Həştərxana, Ənzəliyə, Türkmənistanə gəmi (paroxod) səfərləri, demək olar ki, hər həftə vardı. Bu ən sərfəli nəqliyyat idi. Azərbaycanın teatr truppaları da tez-tez Həştərxana tamaşalar göstərməyə gəlirdi. Amma 21-ci əsrdə bu yol sanki unudulub.

Q.Zoteyeva: Yol-nəqliyyat infrastrukturunu, həqiqətən də, bizim problemlə yerimizdir. Odur ki, azbüdceli gəmi səfərləri təşkil etmək yaxşı olardı. Yüz il əvvəl bizim belə əlaqələrimiz olubsa, onu niyə də dirçəltməyək. Yol olsa mədəni əlaqələr də inkişaf edəcək. Mədəni, insani əlaqələr, canlı ünsiyyət bütövlükdə

ölkələrarası əlaqələrə mühüm zəmindir. Mədəniyyət geniş anlamda həm də biznes əlaqələri üçün bir növ birləşdirici tellərdir. Əgər biz Bakı operasının solistlərini, siz də Həştərxan teatrının solistlərini dinləyib onlara heyran oluruqsa – bu artıq daha geniş formatda əlaqələrə bir təkan olur. Bakıdan buraya, buradan Bakıya biznes məqsədilə səfər edənlər teatrı da ziyarət etmək, belə parlaq ifaları dinləməyi mütləq istəyəcək.

Biz hazırda “Mədəniyyətin İpək Yolu” Beynəlxalq Mədəniyyət Mərkəzi layihəsini həyata keçirmək istəyirik. Bu, qeyri-kommersiya, sırf mədəniyyətlə bağlı layihədir. Burada Azərbaycandan dostlarımızı görmək istərdik. Rusiya Prezidenti MDB məkanını il mədəni əlaqələrə xüsusi önəm verir və bu istiqamətdə Həştərxan mühüm rolunu üzərinə götürə bilər. Azərbaycan bizim üçün yaxın bir ölkə, tərəfdaşdır. Çünki bizi Xəzər birləşdirir. Mədəniyyətlərimizin tarixi əlaqələri var. Həştərxanda biz yerli azərbaycanlı, qazax, digər diasporların iştirakı ilə Novruz bayramını da qeyd edirik. Sabantuy, Maslennitsa, Novruz bir arada qeyd olunur. Birgə mədəni irs turları təşkil edə bilərik. Qeyd etdiyim kimi, teatrların əməkdaşlığı üçün yaxşı baza var. Bayaq qeyd etdiyim Həştərxan Kremlində opera tamaşaları layihəsini birgə həyata keçirə bilərik. Bir sözlə, biz Azərbaycanla mədəni əlaqələri bütün istiqamətlərdə inkişaf etdirmək istəyirik.

Xanım Zoteyeva görüşün sonunda tarixi məkanda açıq hava tamaşaları layihəsini təkrar xatırladanda biz də əlavə etdik ki, Azərbaycanda da Qobustan tarixi-bədii qoruğunda qayaüstü rəsmlər fonunda belə tamaşa (balet) qoyulması təcrübəsi var. Həmsöhbətimiz Qobustan haqqında eşitdiyini, amma ətraflı bilgisi olmadığını deyincə hədiyyə olaraq apardığımız nəfis tərtibatlı, bir neçə il öncə Mədəniyyət Nazirliyinin iştirakı ilə nəşr olunan “Qobustan – minilliklərin kitabı” (rus dilində) lap yerinə düşdü. Xanım Zoteyeva kitabla yaxından tanış olacağını və Bakıya səfəri zamanı imkan olarsa, bu məkanı ziyarət edəcəyini dedi.

Vüqar ƏLİYEV

Mütaliyə marağın təbliği naminə əməkdaşlıq

F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası Bakıda-
kı Misir Mədəniyyət və Təhsil Əlaqələri Mərkəzi ilə sıx
əməkdaşlıq edir. Bu barədə kitabxananın direktoru
Şəhla Qəmbərovanın Misir Ərəb Respublikasının öl-
kəmizdəki səfiri Adel İbrahim Ahmed İbrahim ilə gö-
rüşündə söhbət açılib.

Görüşdə səfir Adel İbrahim Ahmed İbrahim iki ölkə
arasında mədəni əlaqələrin yüksək səviyyədə inkişaf-
ından, həmçinin F.Köçərli adına Respublika Uşaq Ki-
tabxanası tərəfindən bu ilin 14-18 may tarixində keçiri-
lən "Misir uşaq ədəbiyyatı həftəsi"nin əhəmiyyətindən
bəhs edib.

Kitabxananın Bakıdakı Misir Mədəniyyət və Təhsil
Əlaqələri Mərkəzi ilə birgə ərsəyə gətirdiyi "Əsrəran-
giz Misir nağılları" kitabının yaddaqaalan təqdimatını
xatırladan diplomat nağıllara azərbaycanlı uşaqla-
rın çəkdikləri rəsmlərin xüsusi maraq doğurduğunu
vurğulayıb.

Respublika Uşaq Kitabxanasının direktoru belə layi-
hələrin əsas mahiyyətinin uşaqlar və gənclər arasında
mütaliə və kitaba olan marağın artırılmasından ibarət
olduğunu bildirib. Bu yöndə əməkdaşlığın davamlı
olacağı vurğulanıb.

Kitabxanada “Mədəniyyətlərin dialoqu”

Bakı Şəhər Mədəniyyət Baş İdarəsi Yasamal ray-
on Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sistemi (MKS) tə-
rəfindən “Mədəniyyətlərin dialoqu” adlı yeni layihə
reallaşdırılır.

Layihə çərçivəsində Yasamal rayon MKS-nin Mir-
zə Şəfi Vazeh adına Mərkəzi kitabxanası Rusiyanın
A.P.Cexov adına Blaqoveşensk Şəhər Kitabxanası ilə
birgə "Informasiya hamı üçün" UNESCO Proqramının
Azərbaycan komitəsinin dəstəyi ilə "Poeziya – sərhəd-
siz məkan" adlı telekörpü keçirib.

Yasamal rayon MKS-nin direktoru Lətifə Məmmə-
dova layihə haqqında məlumat verərək qeyd edib ki,
müasir kitabxana – tolerantlıq məkanı, mədəniyyətlə-
rin dialoqu mərkəzidir və xalqlar arasında münasibət-
lərin qurulmasına öz töhfəsini verə bilər.

Telekörpüdə tanınmış Azərbaycan şairlərinin şeirlə-
ri həm doğma dilimizdə, həm də rus dilində səslənib.
Ən yaxşı tərcüməyə görə tərcüməçilər, eləcə də qi-
raətçilər A.P.Cexov adına Blaqoveşensk Şəhər Kitab-
xanasının fəxri fərmanları ilə təltif olunub.

Şəhidin ev-muzeyi təşkil edilib

Ağsu rayonunun Padar kəndində Milli Ordunun şə-
hid əsgəri Rəfət Nazim oğlu Fətəlizadənin xatirəsinin
əbədiləşdirilməsi məqsədilə ev-muzeyi təşkil edilib.
Rəfət Fətəlizadə 2014-cü ilin avqustunda Ermənistan-
Azərbaycan cəbhə xəttində, Tovuz rayonunun Əlibəyli kəndi ətrafında gedən döyüşdə qəhrəman-
casına həlak olub.

Muzey şəhidin ailəsi tərəfindən ictimai əsaslarla ya-
radılıb. Bu barədə Respublika Mədəniyyət Müəssisə-
ləri İşçilərinin Həzirlıq və İxtisasatırma Mərkəzinin İn-
formasiya-kommunikasiya və elmi təminat şöbəsinin
müdiri Rəfiqə Rafiq qızı tərəfindən Mədəniyyət Nazir-
liyinə edilən müraciət təqdirəlayiq sayılıb və bundan
sonra muzeyin təkmilləşdirilməsi istiqamətində işə
başlanılıb. Muzeydə şəhidin şəxsi əşyaları və fotoları
sərgilənir.

6 yaddaş

Ötən əsr Azərbaycan musiqi mədəniyyə-
tinin görkəmli nümayəndəsi, cari yüzilliyin
əfsanələrindən biri, Dövlət mükafatı
laureatı, Əməkdar incəsənət xadimi,
Xalq artisti, professor, “Şöhrət” və “Şərəf” or-
denli Xəyyam Hacı oğlu Mirzəzadə...

Qırxdək film, otuzadək səhnə musiqisi,
sadalaya bilmədiyim sayda estrada və caz
nümunələri, xeyli mahnılar yazmış, 55-ci ad
günündən başladığı "Violin və orkestr üçün"
əsərini 75-ci ad günü ("yubiley" yazmamağı-
mın "nədən"i aşağıda) ərəfəsi tamamlamış bu
sənətkarın həyat, yaradıcılıq və dür-düşüncə
dünyasından –

Fraqmental notlar

Doğum ünvanı, ili və anım günü: Bakı, 5 ok-
tyabr, 1935 – 30 iyul, 2018.

Təhsil, iş-güc, qədir-qiymət və "xasiyyət-na-
mə" cizgilərindən: 1957-də bitirdiyi konservato-
riyada müəllim, kompozisiya kafedrasının mü-
diri (1969-1983).

Təbiəti: Müdam nikbin, zarafatcıl, şipşirin
atmacalarla danışan, başdan-başa xoş-beş
auralı.

Ruhsallığı: Hər yeni il köhnəkilərdən də hə-
yat eşqi. 75-nin tamamı ərəfəsindəki müsə-
hibəmizdə öz diliylə dediyinə görə (təbə-
sümlü bir "bunu yazmayın" sözönlüyü) – "lap
cənnət quşu kimi!". "–Bəs, yubiley-filan?", "–Mən
"şöhrət quşu kimi" dimədim, ee!.. Təmtəraqlı yu-
biley məsələsi mərhum dahilərə layiq olan tö-
rəndir. Mənimlə, sadəcə, "krupni" ad günüm-
dür, bunu da ki, ailə çərçivəsində keçirəllər;
nəse bişirib-düşürüb yiyəllər, danışib-gülüşüb
dağılsallər..."

Yaxınlarınsa deyərmiş, "haçan ki gördüz
yazmıram, deməli, o söz; yeni, sağlqla qalın!..
Ahıl-qocalıq dönməndə hərdən gileylər-
miş ki; "Nöşün məni daha çox "Yeddi oğul is-
tərəm"deki musiqimlə tanıyırlar?.." Həmsöhbət-
lərindən: "niyə ki, Sizin "Bizim küçə", "Arxadan
vurulan zərbə", "Birisigün, gecəyarısı", "Arxada
qalmış gələcək" və sair filmlərə yazdıqlarınız da
çox sevilir" kimi təskinliklər eşidəndəsə, "qeyi-
dərmiş" ki; "Yox e, söhbət mənim "zamana sifa-
rışı" ilə komsomolçulara "məhəbbət"i, cümhur-
çulara "nifrat"i daha da gücləndirən musiqimin
bu qədar çox sevilməsindən gedir..."

Görəsən, Xəyyam müəllimə sağlığında de-
yən oldumu ki, o, Azərbaycan musiqisi aləmin-
dəki nəhəng YEDDİLƏRDən biridir!..

Əvvəllər bu bəstəkarın həmin o "gileyli" film-
dəki bəzi "qonq"vari (qara-qorxulu) taktlarını
eşitdikcə fikirləşərdim: "o sayaq mədəni-elitar
görünüşlü bir adam hara, bu cür "qara-qışqı-
rılıq"çılıq hara?!". On il öncəki müsahibəmizdən
sonrakı qənaətimlə belə: o notlar öz müəlliflə
müqayisədə –

Nəymiş ki!..

Onunla söhbətləşdikcə gördüm bu sənətkar
xüsusi "kod"lulardanmış; doğul istedad və Üze-
yir bəy+Qara Qarayev təsirli təhsil qatqarında
formalaşmış kod!..

O, bu məsələyə (həmkarlarımdan birilə mü-
sahibəsində) öz adının "açma"sı konusunda da
toxunub: "Xəyyam – qadır qurana deyirlər. Bu,
siz bilənlərdən – "beş-on bəndəlik" qadrlardan
deyil a, kürreyi-ərz tutumlu məsələdir. Ömrüm
uzunu bu adı doğrultmağa çalışsam da..."

Və o onillik "retro"-müsahibəmizdən –

Həmişəmüasir özeklər

"Hənsi sənət olur-olsun, yüksək səviyyədə
olmalıdır. Sənətkarlıqçün mütələq mühit və fə-
dakarlıq lazımdır; təhsil aldığı məktəb, tanış
olduğun adamlar sənin şəxsiyyət kimi forma-
laşmağında əsas amillərəndir. Bəxtim onda
getirib ki, ziyalı ailə mühitində böyümüşəm.

Dünya bir pəncərədir...

Bir var sadəcə baxıb, bir də var – Xəyyam
Mirzəzadə demişkən "ıldırım-tək çaxıb" gedəsən!..

Uşaqlıq illərim müharibə dövrünə düşsə də,
konservatoriya nəzdindəki musiqi təmayül-
lü orta məktəbdə skripka dərsi almış, sonra,
Üzeyir bəyin Moskva, Sankt-Peterburq ki-
mi əla sənət ünvanlarından yaxşı müəllimlər
dəvət etdiyi və həmin sənət məbədləri təhsil-
lindən qayıtmış Q.Qarayev, C.Hacıyev kimi
nəhənglərin dars dedikləri Dövlət Konservato-
riyasında oxumuşam. Qara Qarayev sinfinin
özü bir məktəb idi".

"Qırxa yaxın filmə, 30-a qədər tamaşaya mu-
siqi yazmışam, amma heç zaman heç bir ki-
noçu-teatrçıya deməmişəm ki, lentinizin musiqi
məsələsinə mənə verin. "Yeddi oğul istərəm"
ekranlara çıxıb dillərə düşəndən sonra kolle-
qalarımın ikisi gedib T.Tağızadənin ayağına
ki, bəs, eşitdim yeni film başlamaq fikrindəsən,
sənin kimi ustadın titrlərində görsənmək bizim-
çün çox xoş olardı..."

"B.Vahabzadənin sözü olmasın, özüm-
dən narazı olsam da, həyatımdan razıyam. Bə-
yan edim ki, Mədəniyyət Nazirliyi mənim arxi-
vimi aldı. Çox yaxşı iş oldu; evimdə necə ola-
caqdı – bilmək olmaz, oradasa sağ-salamat
saxlanacaq..."

Ancaq "problem"im də var. Məsələ bunda-
dır ki, bəzi adamların xoşuna gəlmirəm. Bunun
məni qətiyyəyən narahat etməməsi isə o fəqirlər-
çün problemə çevrilir..."

"Yaradıcılığım boyu –

"icad"a çalışmışam. Həmişə də fikirləşmişəm
ki, bunun fərqi nə varanlar mütələq olacaq. Bu
"sort" yaradıcılığın "çort"una gedə bilməyən-
lərdən isə "incimirəm"; mən, dünyada audito-
riyası "balaca" olan böyük yazıçı, rəssam
və bəstəkarların çox olduğundan xəbərdar
"hərif"lərdənəm.

İndilər yalnız mahnı yazıb, "xalqa bağlı sən-
ətkaram" mahnısı çalanlar çoxalıb. Elələri nə-
zərə almırlar ki, artıq zaman (məlum peşəkar
musiqiçilik dövrümüzədək qoşulub-cılananmış)
"xalq mahnıları" zamanı deyil. Sürətlə irəlilə-
yən dünya mədəniyyəti qatarının daimi sər-
nişini olmalıyıq. Mənə, opera yazmamağımla

bağlı eyham edənlərəsə sözümdə budur ki, bizim
təmaşaçı sferasında bu janra o qədər də ma-
raq yoxdur; 41-45 müharibəsinin əjdaha qəhrə-
manlarından tanıdıqlarım vardı ki, bu gidi dün-
yanı "Koroğlu" kimi şedevri bir kərə də olsun
ziyaret etməmiş tərk etdilər!..

"Musiqişünaslıq –

bəstəkarların yaradıcılıq lokomotivini hərəkət-
gətirən gücdür. Ancaq bu vacib sahənin
çağdaş nümayəndələrinin əksəriyyəti, sadəcə,
"dissertasiyaşünaslıq" edir. Məsələn, Konser-
vatoriya Avropa musiqisi, müasir harmoni-
ya kursu aparan birisinin xalq musiqisi haqda
dissertasiya yazması barədə haçansa yazmaq
istəsəniz, deməqogik müsahiblərinizdən biri
mən!..

O cümlədən, tənqid; indilər qəzet və jurnal-
larda tənqidi məqalələr, yoxdur. Belə getmə, ha-
çansa, bir musiqi janrı və ya incəsənət növünü
də "məmuniyyətə" unuda bilərlik..."

"Bəzən sizlərdən yazan olur ki, mən not-
larımnda təzadları çox qabardıram. Hənsi ki,
dünya elə təzadlardan ibarətdir. Dünya beləcə
anadan olub; inkişaf – mübarizəsiz mümkün
deyil..."

Danışanlar var ki, konservatoriya yaxşı bəstə-
tkar hazırlar. Elə deyil. Mümkün ola bilməz
ki, beş nəfər tələbə qəbul edib, beş də vunder-
kind buraxasan. Onlardan birəsi belə normal
fazaya yetişsə, mədəniyyətimizçün qazandır.
Xəyalınız siyasi-iqtisadi müstəqilliklə sənət-in-
cəsənət "müstəqil"liyini səhv salanların dedik-
lərinə getməsin. Necə ki, ədəbiyyatda şairlər
də var, qafiyəddüznələr də. Uşaqlıqda hamımız
şəir yazmışıq, böyüyəndəsə, başa düşmək lazı-
mdır ki, şəir oyun-oyuncaq deyil! Vaxtilə pullu
birisi (dərs alıb bəstəkar kimi də məşhurlaş-
maqçün) müraciət etdiyi İ.Stravinskiden belə
bir cavab almışdı: "Siz də əvəzində mənə pulu
necə qazanmağı öyrədersiz..."

Üzeyir Hacıbəyliyə, Qara Qarayevlər gün-
də doğulsaydı, "dahilik" statusunun özü də
cılızlaşardı!..

Tahir ABBASLI

"Azərbaycan dilinin paronimlər lüğəti"

AMEA Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun Müasir
Azərbaycan dili şöbəsinin aparıcı elmi işçisi, do-
sent Nərgiz Hacıyevanın tərtib etdiyi "Azərbaycan
dilinin paronimlər lüğəti" işıq üzü görüb. Bu haqda
institutdan bilgi veriblər.

Dildə deyilişində çətinlik yaranan bir sıra sözlər var
ki, bunlar eyni və müxtəlif köklü olmaqla paronim söz-
lər adlanır. "Azərbaycan dilinin paronimlər lüğəti" bu
barədə yazılan ilk lüğətin genişləndirilmiş şəkli olub,
1600-dən çox sözü əhatə edir. Lüğət ön söz, əlifba sı-
rası ilə düzülmüş paronim sözlər, frazeoloji paronimlər
və somatik frazeoloji paronimlərin izahından ibarətdir.

Lüğətin elmi redaktorları professorlar Tofiq Ha-
cıyev və İsmayıl Məmmədli, rəyçiləri professorlar
Qara Məşədiyev, Nadir Məmmədli və dosent İntizar
Salahovadır.

S.QALIBOĞLU

Elmi bərpa işində tarix və müasirlik

Kiyevdə Ukraynanın Milli Elmi-Tədqiqi
Bərpa Mərkəzi tərəfindən "Elmi bərpa – ta-
rix, müasirlik, modernləşmə üsulları" möv-
zusunda beynəlxalq elmi-praktik konfrans
keçirilib.

Konfransda Azərbaycanın Muzey Sər-
vətləri və Xatirə Əşyalarının Elmi Bərpa

Mərkəzinin direktoru Zərifə Məlikova "Azər-
baycanda bərpa işinin inkişafı tarixi" adlı
məruzə və mərkəzin fəaliyyəti barədə təq-
dimatla çıxış edib. Baş mühafiz İranə İbra-
himova "Zədələnmiş xalqların bərpa prob-
lemləri" adlı məruzəsini təqdim edib.

Lalə AZƏRİ

İstanbulda azərbaycanlı rəssamın xatirə lövhəsi

Ölkəmizin İstanbuldakı baş konsulluğu-
nun təşəbbüsü və Azərbaycan Res-
publikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR)
Türkiyədəki nümayəndəliyinin himə-
yədərliyi ilə İstanbul şəhərinin Bəyoğlu ray-
onunda (İçel) yerləşən turistlərin daha çox
ziyaret etdiyi "İstiqlal" prospektindəki binanın
üzərinə tanınmış azərbaycanlı rəssam
İbrahim Safinin xatirə lövhəsi vurulub.

İbrahim Safi 1898-ci ildə Azərbaycanın Naxçı-
van bölgəsində, indiki Şərrur rayonunda anad-
an olub. Birinci Dünya müharibəsindən sonra
Türkiyəyə köçüb, İstanbul Gözəl Sənətlər Aka-
demiyasında təhsil alıb. Mənzərə, natürlər
və portret üslubunda rəsmlərini ərsəyə gətirən
İbrahim Safi 1920-ci ildə Türkiyədə keçirilən

Avropa rəssamları müsabiqəsinin mükafatı-
na layiq görüldü. İbrahim Safinin fərdi sərgilə-
ri Türkiyə ilə yanaşı ABŞ, Fransa, İsveçrə və
Avstriyada da təşkil olunub. İstanbulun Bəyoğlu
məhəlləsində yaşayan məşhur rəssam 1983-cü

ildə dünyasını dəyişib. İbrahim Safinin xatirəsi
Türkiyədə ehtiramla yad edilir, xüsusilə incəsənət
xadimləri tərəfindən rəğbətlə anılır.

Xatirə lövhəsində Azərbaycan və Türkiyə dövlət
bayraqları da həkk olunub. Eyni zamanda, xatirə
lövhesinin yanında, Bəyoğlu Bələdiyyəsinin
"ağıllı şəhər" konseptinin tərkib hissəsi olan QR
Kod (Quick Response Code) lövhəsinin quraş-
dırılması barədə ilkin razılıq əldə olunub. QR
Kod lövhəsinin mahiyyəti istənilən məlumatın
insanlar tərəfindən "smart" telefonlarından isti-
fadə etməklə əldə olunmasından ibarətdir. QR
Kod vasitəsilə İbrahim Safi haqqında elektron
məlumat yerləşdirilməsi nəzərdə tutulub.

Məlumat üçün bildirək ki, 250 minə yaxın əhali
olan Bəyoğlu rayonunda 20-dən çox konsulluq və
çox sayda mədəniyyət mərkəzləri fəaliyyət göstərir.

ANŞLAQ

Nə vaxtsa fərqi nə varmışınız ki, teatr mövsümü ilə tədris ili təxminən eyni vaxtda, eyni ayda başlayır? Əslində, teatr da məktəbdir. Başqasının həyatını seyr etmək insanlara yaşam dərsi verən məktəb. Oxumaqla proqramı bitməyən məktəblərdən biri – Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrı bu teatr mövsümündən öz fəaliyyətinə “Sınıf yoldaşları” ilə davam edir.

Bəli, məhz davam edəcək! Çünki yeni tamaşanın uzunömürlü olacağına əminik! Nədən?

O səbəbdən ki, müasir rus yazıçı-dramaturqu Yuri Polyakovun bu əsərinin mövzusu nəinki günümüzə səsleşir, həm də demək olar ki, kapitalizm bir ictimai-siyasi formasiya kimi dünyada tam qələbə çalandan bəri əbədi sayıla bilər.

O səbəbdən ki, bu tamaşada teatrda çalışan həm zahiri görkəminə, həm də istedadına görə seçilən gözəl aktrisalar rol alıblar: Xalq artisti Seida Quliyeva, əməkdar artistlər Sənubər İsgəndəri, Şəlalə Şahvələdqızı, gənc aktrisa İlahə Həsənova.

O səbəbdən ki, bu pyesi seyr etməyə gələnlər səhnədə teatrın istedadlı və xarizmatik aktyorlarını əsas rollarda görəcəklər: xalq artistləri Ramiz Novruz, Cəfər Namiq Kamal, Əməkdar artist Füzuli Hüseynov, seriallardan tanıdığınız gənc aktyor Ziya Ağə və başqaları.

O səbəbdən ki, “Sınıf yoldaşları”na görkəmli teatr rejissoru, Xalq artisti Azərpaşa Nemətov quruluş verib, tamaşaya musiqini də Xalq artisti Siyavuş Kərimi bəstələyib.

Əgər bu izahlardan sonra da teatrsevər yenə də sual edir ki, mən bu tamaşaya niyə baxma-lıyam, məxsusi onun üçün sö-zümüzə davam edirik.

“Sınıf yoldaşları” ilə görüşə getsəniz, biləcəksiniz ki...

Təşəvvür edin ki, on il bir sinifdə oxuduğunuz uşaqlıq dost-larınızı illərdir ki, görmürsünüz. Amma indi Vaneçkanın 40 yaşının qeyd edilməsi bir bəhanədir ki, hamı bir yere yığışsın. Bəs sıradan olmayan bu ad günündə nələr baş verməlidir ki, bir zaman Vaneçkanı sevdiiyən görə Viktorun məhəbbətini cavabsız qoymuş, amma başqasına ərə getmiş Sveta kimi abırılı ədəbiyyat müəlliməsi yad kişilərin qarşısında soyun-sun? Niyə bütün sinif yoldaşları

sanki kilsəyə gəlibləmişlər ki-mi, ürək sirlərini İvan Kastro-mitinə etibar etsinlər? Nəhayət, qızının həyatı təhlükə altında olan Sveta illərlə gizlətdiyi sirri açsın?

Əgər bu sualların cavabını da bilmək istəyiniz varsa, gələn həftənin şənbə günü axşama başqa heç nə planlamayın: çünki oktyabrın 13-də saat 19-da Milli Dram Teatrında “Sınıf yoldaşları” səhnəyə çıxacaq.

Gülcahan MİRMƏMMƏD

“Danabaş kəndinin məktəbi”ndə uşaqları niyə “əsgər aparırlar”?

Lənkəran teatrında klassikaya daha bir baxış

Klassika hər zaman dəbdədir, deyirlər. Klassik dramaturgiya nümunələri də hər zaman aktualdır. Lənkəran Dövlət Dram Teatrının 128-ci mövsümdə repertuarının ən baxılan səhnə əsərlərindən biri görkəmli yazıçı-dramaturq Cəlil Məmmədquluzadənin “Danabaş kəndinin məktəbi” komediyasıdır.

Əsəri oxuyanlar onun nədən bəhs etdiyini bilirlər. Bir çox sənətsevərlər yəqin komediyanın müxtəlif teatrlarda quruluşunu, eləcə də televiziya tamaşasını izləyiblər. Lənkəran səhnəsindəki “Danabaş kəndinin məktəbi”

klassikaya daha bir baxış olmaqla yanaşı, günümüzdə də aktual olan problemi diqqətə çatdırır. Tamaşanın konfliktli ana dili mövzusu ilə bağlıdır. ...Danabaş kəndinə gəlmiş çar məmurları kənddə məktəb açmaq istediklərini sakinlərə

başə salmağa çalışırlar. İlk olaraq söze qazı başlayır: “Əl-həmdü lilləh! Əhədil-vahidil-mü-təqəddəsi min külli ziddin və niddin...” Axıra qədər nitqini bu şəkildə davam etdirən qazının danışığından heç bir şey başə düşməyən kəndlilər tez-tez “Amin” deyirlər.

Sonra naçalnik danışır. Camaat onun da sözlərindən heç nə başə düşmür. Kəndlilər dilmancın və Molla Mövlam-vevdinin nitqindən də bir şey anlamırlar.

Bunların ardınca inspektor danışır. Kəndlilər onun dediklərini də lal-dinməz dinləyirlər. İnspektorun nə danışdığını başə düşməsələr də, əsl mərkə onun nitqindən sonra başlayır. İnspektor deyəndə ki, kənd uşaqları bu məktəbdə təhsil almaqla hər bir inzi-batçının, hər bir soldatın dilini başə düşəcəklər, camaat “soldat” sözünü eşidən kimi vahiməyə düşür. Hamı belə düşü-nür ki, kənd uşaqlarını soldat (əsgərliyə) aparmaq üçün si-yahiya almağa gəliblər. Ona görə də kəndlilər öz uşaqlarını camaatın arasından çıxarıb gizlətməyə, çar məmurlarını aldatmağa, rüşvət yolu ilə uşaqların canını siyahıdan qurtarmağa çalışırlar. Hamı təşviş içindədir.

Tamaşanın quruluşçu rejissoru və rəssamı Əməkdar incəsənət xadimi Oruc Qurbanov, musiqi tərtibatçısı İzzət Qurbanovdur.

Rolları ifa edirlər: Xalq artisti Qabil Quliyev (Naçalnik), Əməkdar artist Səccəddin Mirzəyev (Pristav), Əməkdar artist Niftulla Əsgərov (Molla), Allahverən Babayev (Qazı), Əlibala Əsgərov (Məşədi Ağəkişi), Şəhrud Mehdiyeva (Şəbanə nənə), Miraslan Ağayev (Hümmətəli), Səyad Əliyev (Müəllim), Hikmət Cəfərov (Kərbəlayı Mirzəli), Emin Fərzullayev (1-ci şagird), Rəuf Zeynalov (2-ci şagird), Nizami Qurbanov (Yüzbaş), Şəbnəm Hüseynova, Ülker Quliyeva və Məleykə Cəfərova (şagirdlər).

TƏQVİM

10-12 oktyabr

Azərbaycan

10 oktyabr 1911 – Ədəbiyyatşünas, tərcüməçi, Azərbaycan Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü Abbas Fəttah oğlu Zamanov (1911-1993) Naxçıvanın Şərur rayonunda anadan olub.

10 oktyabr 1935 – Əməkdar incəsənət xadimi, şair Həmid Abbas (Həmid Məmmədli oğlu Abbasov; 1935-1999) anadan olub. Bir çox şeirlərinə mahnılar bəstələnib.

10 oktyabr 1935 – Şair, dramaturq Şəkər Aslan (Şəkər Mirzə oğlu Aslanov; 1935-1995) Lənkəran rayonunda anadan olub.

10 oktyabr 1939 – Şərqşünas alim, filologiya elmləri doktoru, professor Aida Nəsir qızı İmanquliyeva (1939-1992) Bakıda doğulub. Azərbaycan EA Şərqşünaslıq İnstitutunun “Ərəb filologiyası” şöbəsinin müdiri, elmi işlər üzrə direktor müavini, direktoru olub. “Qələmlər birliyi”, “Yeni ərəb ədəbiyyatının korifeyləri” və s. monoqrafiyaların müəllifidir.

11 oktyabr 1938 – Yazıçı, tərcüməçi Emil Gülləli oğlu Ağayev (1938-2016) anadan olub. “Qara gölün cəngavərləri” bədii film-inin ssenari müəllifidir.

11 oktyabr 1983 – Xalq yazıçısı Süleyman Rəhimov (10.12.1900 - 1983) vəfat edib. “Şamo”, “Saçlı”, “Ağbulaq dağlarında”, “Mehman”, “Medalyon”, “Qafqaz qartalı” və s. əsərlərin müəllifidir.

12 oktyabr 1813 – Rusiya ilə İran arasında müharibənin (1804-1813) başə çatması ilə bağlı Güllüstan sülh müqaviləsi imzalanıb. Qarabağın şimalında (indiki Goranboy rayonu ərazisində) Güllüstan kəndində imzalanan müqaviləyə əsasən, Azərbaycan torpaqları ikiye bölünüb. Azərbaycanın Araz çayından şimaldakı torpaqları - Gəncə, Qarabağ, Şəki, Şamaxı, Quba, Bakı və Talış (Lənkəran) xanlıqları Rusiya imperiyasının tərkibinə daxil edilib.

12 oktyabr 1990 – Tanınmış saz-söz ustası, Əməkdar mədəniyyət işçisi, aşıq Mikayıl Cəbbə oğlu Azafı (Zeynalov, 21.3.1924 – 1990) vəfat edib.

12 oktyabr 1997 – “Space” televiziya-sı yayıma başlayıb.

Dünya

10 oktyabr 1813 – İtalyan bəstəkarı Cüzeppe Verdi (Giuseppe Fortunino Francesco Verdi; 1813-1901) anadan olub. “Riqiyyət”, «Traviata», «Aida» operaları dünya musiqi xəzinəsinə daxildir.

10 oktyabr 1892 – Serb-xorvat yazıçısı, ədəbiyyat üzrə Nobel mükafatı (1961) laureatı İvo Andrić (1892-1975) anadan olub. Romanları: “Drin üzərində körpü”, “Travnişk xronikası” və s.

10 oktyabr 1913 – Fransız yazıçısı, ədəbiyyat üzrə Nobel mükafatı (1985) laureatı Klod Simon (Claude Simon, 1913-2005) anadan olub. Əsərləri: “Farsal döyüşü”, “Flandriya yolları”, “Qadınlar”.

10 oktyabr 1930 – İngilis dramaturqu, ssenarist, şair, ədəbiyyat üzrə Nobel mükafatı (2005) laureatı Harold Pinter (1930-2008) anadan olub. Pyesləri: “Məşuq”, “Evə qayıdış”, “İtirilmiş zamanın axtarışında”.

11 oktyabr 1885 – Fransız yazıçısı, şair və dramaturq, ədəbiyyat üzrə Nobel mükafatı (1952) laureatı Fransua Moriak (François Mauriac, 1885-1970) anadan olub. “Məhəbbət səhrası”, “İlan yığnağı”, “Allah və Mammon”, “Quzu” romanları, “Asmodey” pyesi və s. əsərlərin müəllifidir.

11 oktyabr 1894 – Alman əsilli rus yazıçısı Boris Pilnyak (Boray; 1894-1938) anadan olub. Əsərləri: “Ac il”, “Duz anbarı”, “Volqa Xəzər dənizinə tökülür”, “Sönməmiş ayın povesti” və s. Repressiya qurbanı olub.

11 oktyabr 1942 – Məşhur hind aktyoru Amitabh Baççan (Amitabh Bachchan) anadan olub.

12 oktyabr 1896 – İtalyan şairi, ədəbiyyat üzrə Nobel mükafatı (1975) laureatı Eugenio Montale (Eugenio Montale, 1896-1981) anadan olub.

12 oktyabr 1935 – İtalyan opera müğənnisi Luçano Pavarotti (Luciano Pavarotti, 1935-2007) anadan olub.

Hazırladı: Vüqar ORXAN

AFİŞA

10-12 oktyabr

Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrı (Nizami küçəsi 95)

10 oktyabr	J.Bize-R.Şedrin – “Karmen-sülta”; M.Ravel – “Bolero” (birpərdəli baletlər)	19.00
------------	---	-------

Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrı (Füzuli meydanı 1)

10 oktyabr	Ç. Aytmatov - “Manqurt”	19.00
11 oktyabr	H.Həsənov - “Qürbətədən gələn məktublar” (Xalq artisti İlham Əsgərovun xatirə gecəsi)	19.00
12 oktyabr	M.F.Axundzadə - “Sərgüzeştə-vəzir-i-xani-Lənkəran”	19.00

Azərbaycan Dövlət Rus Dram Teatrı (Xaqani küçəsi 7)

11 oktyabr	V.Korkiya, A.Lavrin – “Kazanova: sevgi dərsləri”	19.00
12 oktyabr	Nizami – “Yeddi gözəl”	12.00 19.00

Azərbaycan Dövlət Musiqili Teatrı (Zərifə Əliyeva küçəsi 8)

12 oktyabr	E.Sabitoglu, V.Kolmanovski - “Bir dəfə Bağdadda” (rus dilində)	19.00
------------	--	-------

Azərbaycan Dövlət Kukla Teatrı (Neftçilər prospekti 36)

12 oktyabr	C.Rodari - “Çipollino”	12.00 14.00
	C.Rodari - “Çipollino” (rus dilində)	16.00

Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyası (İstiqlaliyyət küçəsi 2)

11 oktyabr	Görkəmli bəstəkar Qara Qarayevin 100 illiyinə həsr olunmuş konsert Ü.Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri (bədi rəhbər Rəuf Abdullayev)	19.00
12 oktyabr	Azərbaycan xalq mahnıları festivalının bağlanışı Azərbaycan Televiziya-sı və Radiosunun Niyazi adına simfonik orkestri (bədi rəhbər Nazim Hacıbəyov; solist Ramil Qasımov)	19.00

Kamera və Orqan Musiqisi Zalı (28 May küçəsi 17)

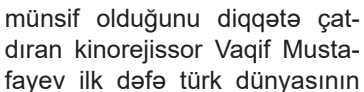
11 oktyabr	Q.Qarayev adına Azərbaycan Dövlət Kamera Orkestri	19.00
------------	---	-------

Beynəlxalq Muğam Mərkəzi (Dənizkənarı Milli Park)

10-11 oktyabr	Beynəlxalq Muğam Mərkəzi və “Mədəniyyət” kanalının birgə layihəsi Azərbaycan xalq mahnıları festivalı	19.00
---------------	---	-------

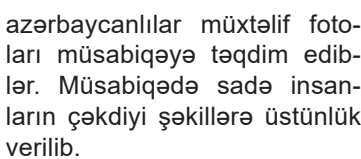
Çıxışında indiyədək müxtəlif ölkələrdə keçirilən festivallarda

festivalında iştirak etdiyini deyib. O, layihənin əhəmiyyətini yüksək qiymətləndirib, münəşirlərin

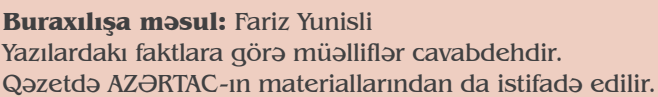
Mərasim çərçivəsində, həmçinin türk dünyasının tarixini, mədəniyyətini, adət-ənənələrini, problemlərini əks etdirən foto-

Tədbirdə İtaliya səfiri Auqusto Massaridi iki ölkə arasında münasibətlərin yüksək səviyyədə olduğunu, azərbaycanlıların İtaliya mədəniyyətinə böyük maraq göstərdiyini vurğulayıb. Bildirib ki, fotomüsabiqənin məqsədi azərbaycanlı səyahət

Sonra qaliblər mükafatlandırılıb. Birinci yerin sahibi Nərgiz Bəhruzziyə İtaliyaya beşgünlük səfər paketi, daha üç nəfərə müxtəlif hədiyyələr təqdim edilib.

Oktyabrın 8-də Azərbaycan Milli Konservatoriyasının rektoru, Xalq artisti Siyavuş Kərimi Bəxtiyar Məmmədova qəbul edərək ona təbriklərini çatdırıb, belə nailiyyətlərin milli musiqi ələtlərimizin təbliğində önəmini vurğulayıb. Qeyd edək Bəxtiyar Məmmədov Milli Konservatoriyanın müəlimi, Əməkdar artist Şəhriyar İmanovun tələbəsidir.

Kitaba müəllifin Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münakaşəsi ilə bağlı 16 hekayəsi, bir povesti və bir pyesi daxil edilib.

Qeyd edək ki, daim Qarabağ mövzusunda müracət edən müəllif ilk hekayəsini ("Küləklİ çöl") 1989-cu ildə qələmə alıb. Hekayə 1991-ci ildə

"Ədəbiyyat və incəsənət" qəzetində dərc olunub. Bu silsilədən axırını hekayəsi ("Sevgilə döyüşmək") bu ilin aprelində nəşr edilib.

